

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XII

urn:nbn:de:bsz:31-97032

redacta: Altitudo & crassities ei mirabilis. Stemma
tam crassum, ut tres viri non possent complecti, in
hortis longe vastior, si absque cæsu sinatur. Vitiæ
templum Apollinis fuit, ubi Numidicarum Cedrorum
trabes durabant, ita ut positæ fuere prima urbis ejus o-
rigine, annis mille centum octoginta octo. *Plin. l. 16.*
cap. 40.

CAPUT XII.

DE CHAMÆLEONE, CARIO-
PHILIS & CICHORIO.

Chamæleonis nigrae venenosa in Græcia & Ponto
radix est. salubris cæli adscribit *Mathiolus* clemen-
tiæ. Nam & Persea Persis quondam Lethalis, inno-
cua Ægyptiis; & Arum Cyrenis tam mite, ut rapi
modo in ciborum usum veniat; in Græcia & Italia
nec crudum nec coctum edi potest. Occidit canes &
sues: in farina hordeacea subacta cum oleo & aqua, can-
es; sues cum brassica. Si, an homo æger sit victurus,
experiri velis, triduo ea radice lavari debere, quidam
asserunt; si toleravit, moriturum nequaquam existi-
mant. Viscum ad radices nascens, venenum est præ-
sentaneum, at media sumptum quantitate, somnolen-
tos, vigilantes reddit. *Theoph. l. 9. de Plantis, cap. 13.*
Hinc Cretenses mulieres, ne somnum in opere ineant,
sumunt à cæna modicum. *Cariophyllorum* arbor in
orientali provenit plaga, quibusdam Indici pelagi Insu-
lis Lauti faciem refert, foliis angustioribus & odora-
tissimis. Cariophylli ex illis proveniant, qui nil aliud,
quam rudimenta fructus. Nascitur sponte ex deciden-
tibus Cariophyllis. *Mathiol. in lib. 2. Diosc. c. 253.* A-
dolescit intra octennium; & in centesimum usque an-
num perdurat. In folis Moluccis fructum edit. Cul-
tores arundinibus flagellant arborem, constrato prius
circumquaque tegetibus palmeis solo. Triennio vacat
vindemiæ, tum effertur ac degenerat. *Scaliger Exerc.*
146. f. 1. Cichorium verrucarum, verrucarum pestis.

Multi devoratis semel in acetario hujusce plantæ foliis, liberati sunt. Idem præstat semen, drachmæ tribus diebus à cæna devoratum pondere. *Mathiol. in lib. 2. cap. 125.*

CAPUT XIII. DE CROCO ET CERASIS.

Croci floret continuo fere mense. A floribus subinde prodeunt folia, quæ tota virescunt hyeme, spreis algoribus: arefcunt ac protus deperduntur vere, nunquam apparent per æstatem. *Mathiol. ad l. 1. Diosc. c. 25.* Floret Vergiliatum occasu, confestimque cum folio florem expellit. Radix ejus gaudet calcari, pereundo provenit. Hinc versiculus:

*Pulchrior ut crescat, teritur crocus, ô furor ingens
Lætior ut posses surgere, nolle premi!*

Minder. Aloed. c. 4. Anhelosis tam prodest, ut *Cardanus de spirat. diffic.* Cæsaris de Comitibus socrum, quæ propter ingentem duorum mensium *duo proiois* jam morti vicina videbatur, restituerit. Puerperis in partu propinatum, raptim petit uterum, adeo, ut quædam fortum croco tinctum ediderit. *Heurn. lib. 2. medic. c. 14.* Infensum est cerebro; & copioso usu risum ciet. Exemplum in Mercatore quodam, qui cum plus æquo comedisset, in tantum post cibum coniectus est cachinnum, ut è vita cum risu discessurus videretur. Agaso quidam apud Pisaurienses, super duobus croci sarcinulis dormiens, eadem nocte obiit. *Lustran. Com. ad c. 25. lib. 1. Diosc. Cerasa* fimum horrent. Hinc, si radicibus admoveatur, degenerant; proficiunt, si sui ipsius putamina falce concisa, circum radices sepeliantur, ibique marcescant. Sine ossibus proveniunt, si arborem teneram ad duos recidas pedes, & eam usque ad radicem findas partis utriusque medullam, ferro abradi cures, utrasque statim vinculo stringas, *Mathiol. ad lib. 1. Diosc. c. 129.*

CAPUT